

Torej fantje, ali ste ali niste!

Pred senatnim pododsekom za migracijo je bilo te dni zaslisanje, pri katerem je pričal dr. Slobodan M. Draskovich, bivši profesor ekonomije na belgrajski univerzi. Zaslisanju je predsedoval senator Herbert R. O'Connor. Ta pododsek spada k senatnemu justičnemu oddelku.

Zaslisanje se je vrtilo v glavnem o delovanju jugoslovanskih komunistov v Ameriki.

Kar nas (Slovence) zanima je samo vprašanje in odgovor, ki sledi in ki ga bomo navedli dobesedno, kakor je v poročilu, katero obsega 22 strani, da ne bo kakšne pomote:

Vprašanje: IS THERE A SLOVENE COMMUNIST NEWSPAPER PUBLISHED IN THE UNITED STATES TO YOUR KNOWLEDGE?

Odgovor: YES, THE ENAKOPRAVNOST, WHICH MEANS "EQUALITY OF RIGHTS."

Fantje pri Enako. posebno nje predsednik Vatro, ki je v mestni službi, bodo gotovo zarjuli, ko bodo to čitali! Kako se boste oprali je vaša stvar. Lahko tudi pišete po poročilo v Washington na naslov: Subcommittee On Immigration, Senator Pat McCarran, Chairman, Washington, D. C. da se boste videli, kako vas imajo zapisane.

Zdaj pa povejte svojim čitateljem in slovenski javnost sploh, ali ste, ali niste! Mi že vemo, kaj ste, pa bi morda tudi sami podali kakšno izjavo v tem, da ne bodo "vaši" tavali v temi. Tudi Vatrovi predstojniki bodo gotovo hvaležni za pojasnilo.

VESTI IZ SLOVENIJE

DUHOVNISKE VESTI Z GORIŠKEGA. — Č. g. Bernard Spacapan, ki je kot prejšnji župnik v Brestovici, upravljal sedaj Jamlje in novoustanovljeno duhovnjo Dol, je imenovan za župnika v Podgori pri Gorici. Predsednik upravljalne komisije župnije Stanko Premri gre za vikarja v št. Maver. Tamošnji vikar Jože Vošnjak, po rodu štajerc, je postal upravitelj duhovnjih Jamlje in Dol. Mnogr. Dr. Božo Kjučič je prevzel mesto kurata v bolnici za duševne bolezni v Gorici. Vaz Plešivo, ki je pripadala k župniji Medana, je po novi državni meji ostala v Italiji in jo bo upravljal č. g. Alojzij Filiputti, kaplan v Krminu.

UKINILI SO KARTE ZA KRUH. — V avgustu so končno odpravili tudi karte za kruh, ki smo jih v Gorici imeli nad 10. let.

BIRMA PO GORIŠKEM. — Goriški nadškof Margotti potuje od duhovnije do duhovnije in deli zakrament sv. birme. Obiskal je tudi več slovenskih župnij. Povsod je imel slovensko pridigo. Moramo z veseljem ugotoviti, da se je slovensčina lepo naučil. V Sovodnjah, v Števerjanu, v Pevni in v Mirniku je gladko slovensko govoril. Ljudje so mu za to razumevanje in upoštevanje hvaležni. Povsod

so ga sprejeli s slavlolo in pejem. Vse cerkve in vasi so bile okrašene. Kaže, da je iz slovenskih vasi izginila surovost, ki so jo po vojni uvedli in zanesli komunisti, da niso bili varen, če so župnika v Podgori pri Gorici. Sedaj tega ni več. Vse cerkvene slovensosti so se izvršile brez najmanjšega nerada. Kar je še komunističnega strupa po slovenskih vaseh na Goriškem, počasi izginja. Treba bo sicer še truda, dokler se ta nesreča popolnoma iztrebi ali velik napredek je le že doslej.

OTROCI SO BOLJ VARNI V ŠOLI, KAKOR PA DOMA V NJIH LASTNI HIŠI

Clevelandka požarna bramb. — Vse hiše ne morejo biti zgrajene tako varne proti ognju kot kot so šole. Ampak lastniki hiš lahko dosti pomagajo s tem, da pa toliko bolj pazijo, da se ne zanezi požar.

Protikandidata za senat v New Yorku

New York. — V New Yorku se bosta pri prihodnjih volitvah potegovala za ljudsko zaupanje in za mesto senatorja bivši governor Herbert H. Lehman in sedanjji začasno imenovani senator John Foster Dullis. Prvi je kandidat demokratske, drugi pa republikanske stranke.

SLOVENSKE IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE. POMAGAJMO JIM!

Cleveland potrebuje nujno Rapid transit

Mesto Cleveland, ki se tako tukaj, ki so zgradili že poprej, kot so videli Cleveland v razprostranosti, ko je mestne meje še bolj razširiti v tri strani: proti jugu, zapadu in vzhodu. Ne severni strani je še niso. Vlada je pripravljena jezro, ki daje mestu vodo.

Nespametno bi bilo pa širiti mesto ven v deželo, ako bi ne bilo na razpolago dovolj prometnih sredstev, da bi bodili ljudje v mesto na delo ali v trgovino. Transportacija, dobra transportacija je vedno bolj potrebna, ako se hoče mesto v doglednem času še bolj razširiti.

Kitaški komunisti že zalirajo Cerkev

škof pometa ulice — Duhovniki in redovnice pred sodišči — šole zaprte — Tiskarne konfiscirane

Washington. — Dopisni urad NCWC objavlja, da je dobil poročilo, da so kitajski komunisti kitajskega škofa prekinili sredi maševanja in ga prišli, da je izpred oltarja šel pometat ceste in jih pometal tri dni. Kitajski komunisti so proti katoliškim ustanovam ukrenili tudi že sledeče: zaprli so nekatere šole, vojaške in civilne ustanove komunistične uprave so se naselile v katoliških zavodih in šolah, naložili so katoliškim zavodom velike davke, dijaki katoliške univerze v Pekingu morajo obiskovati komunistične tečaje in predavanja, na univerzi so se morali osnovati odbori, ki stalno poročajo komunističnim oblastem o vseh dogodkih na univerzi, več duhovnikov in redovnic je prišlo že v komunistične ječe in pred sodišča, katoliške ustanove morajo delati samo še v nekaterih krajih, kjer so jim lokalne oblasti bolj naklonjene. Vse tiskovine so pod komunistično kontrolo. Tako tudi zasebna pisma in telegrami. Radijske aparate je komunistična uprava odvzela, časopisna podjetja in tiskarne je vlada konfiscirala in v njih delajo sedaj komunistične časopise.

HOMER CITY, Pa. — Anton Vidrih in žena Mary sta 21. avg. praznovala zlato poroko. Poročila sta se v Braziliji leta 1899, leta 1903 pa sta prišla v Cleveland, O. Od tam sta se preselila v Pennsilvanijo.

OTROCI SO BOLJ VARNI V ŠOLI, KAKOR PA DOMA V NJIH LASTNI HIŠI

Clevelandka požarna bramb. — Vse hiše ne morejo biti zgrajene tako varne proti ognju kot kot so šole. Ampak lastniki hiš lahko dosti pomagajo s tem, da pa toliko bolj pazijo, da se ne zanezi požar.

Protikandidata za senat v New Yorku

New York. — V New Yorku se bosta pri prihodnjih volitvah potegovala za ljudsko zaupanje in za mesto senatorja bivši governor Herbert H. Lehman in sedanjji začasno imenovani senator John Foster Dullis. Prvi je kandidat demokratske, drugi pa republikanske stranke.

SLOVENSKE IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE. POMAGAJMO JIM!

Cleveland potrebuje nujno Rapid transit

Mesto Cleveland, ki se tako tukaj, ki so zgradili že poprej, kot so videli Cleveland v razprostranosti, ko je mestne meje še bolj razširiti v tri strani: proti jugu, zapadu in vzhodu. Ne severni strani je še niso. Vlada je pripravljena jezro, ki daje mestu vodo.

Nespametno bi bilo pa širiti mesto ven v deželo, ako bi ne bilo na razpolago dovolj prometnih sredstev, da bi bodili ljudje v mesto na delo ali v trgovino. Transportacija, dobra transportacija je vedno bolj potrebna, ako se hoče mesto v doglednem času še bolj razširiti.

Mesto ima zdaj priliko, da kupi prevoznik sistem ob Nickel Plate železnici za smešno nizko ceno. Treba je samo nekaj prog, par mostov, drugo je pa že vse

cem, ki bodo zaposleni pri tem projektu.

Clevelandčani bodo na 4. oktobra pri primarnih volitvah glasovali za ta načrt ali proti. Mestna zbornica daje predlog volivcem na glasovanje. Na glasovnici bo CHARTER AMENDMENT, in treba bo glasovati za ali proti.

Ameriška Domovina toplo priporoča našim državljanom, da glasujejo za ta "charter," ker gre za izboljšanje mesta, ne da bi šlo za to kaj iz žepa davkoplačevalcev. Kdor je za napredek mesta Clevelanda bo glasoval "yes" za ta predlog.

Uspeh socialne in gospodarske politike federalne vlade

Tajnik za delo napoveduje povečanje podpore za brezposelne — Trgovinski tajnik o sedanjem gospodarskem stanju.

San Francisco. — Tajnik za delo je izjavil na konferenci demokratske stranke, da bo v prihodnjem letu ves svoj upliv uporabil za to, da se razširi in poveča podpora za slučaj brezposelnosti. Podpora naj se razširi na 26 tednov in poviša na 30 dolarjev na teden. Tajnik pravi, da je potrebno tako za delavstvo, ki mora imeti neko sigurnost za svoje preživljanje kakor tudi za splošno narodno gospodarstvo, ki mora vzdrževati kupno moč splošnosti, da vzdrži živahnost na trgih vseh vrst blaga.

Tajnik za trgovino je pa dal sledeče podatke o sedanjem gospodarskem položaju v Združenih Državah: prihranki znašajo skoraj 200 milijonov dolarjev. Industrija proizvaja za 250 milijonov vrednosti letno. Osebnih dohodkov so narasli na preko 210 milijonov, federalna javna dela bodo dosegla višino 3 milijard dolarjev v tem letu. Največji del ameriške trgovine je v najboljšem stanju in 60 milijonov Američancev ima stalno delo. Lahko smo optimisti, je rekel tajnik za trgovino, pa vendar ne lahkomišeli.

Poedini govorniki so opozarjali naj volilci premislijo kako je bilo, ko je po prvi svetovni vojni dobila oblast republikanska stranka in so prišla leta depresije in kriz, iz katerih ni vlada vedela nikakega izhoda. Po drugi svetovni vojni je bilo še več razloga, da bi bilo tako. Namesto tega smo in imamo leta največjega napredka in blagostanja. Lahno nazadovanje, ki se letos čuti napram lanskemu letu, še vedno ni znamenje nikake gospodarske depresije in že so znaki, da se bo tudi to popravilo.

Tito hoče imeti svojo Katoliško Akcijo

Rim, Italija. — Cerkevni viri poročajo iz Jugoslavije, da hoče Tito tudi ustanoviti nekako ponarejeno Katoliško Akcijo. Ta naj bi imela namen, da razbije enotnost med verniki in duhovniki. Vodili bi jo duhovniki, ki so že itak izključeni iz Cerkev kot komunisti ali podporniki komunizma.

Dalekosežne posledice finančne konference v Washingtonu

Devaluacija funta od \$4 na \$2.80 — Znižanje drugih valut.

London, Anglija. — Finančno ministerstvo Velike Britanije je znižalo vrednost funte napram dolarju skoro za polovico in postavilo razmerje funta na \$2.80. S tem hoče Anglija povečati svojo zunanjo trgovino in pomagati Veliki Britaniji na noge predno konča pomoč po evropsko-ameriškem obnovitvenem programu. Veliki Britaniji so sledile druge države: Južna Afrika, Avstralija, Indija, Irska, Norveška, Danska, Nova Zelandija, Izrael in Egipt. Vse te so znižale vrednost svojih valut za 30%. V Angliji bo do seveda nekatere cene poskočile in delavstvo bo zahtevalo povišanje plač, čemur se delavska vlada zelo in stalno upira. Takoj bo poskočila cena moka in kruha. Sklep je objavil v posebnem govoru po radiju finančni minister sir Stafford Cripps.

USA tajnik za finance Snyder je takoj izjavil, da je Velika Britanija napravila zdrav korak, ki naj poveča britansko zalogo dolarjev, poveča britansko zunanjo trgovino in odstrani mnoge ovira v mednarodni trgovini sploh.

Kako o nas pišejo Glasilo Kominforme o Jugoslaviji in o Ameriki — Mi smo vulgarni roboti.

Bukarest, Rumunija. — Glasilo kominforme objavlja poročila, da je Jugoslavija v vojnih pripravah, da Tito razporejuje svojo vojsko na rumunski in madžarski meji, da je jugoslovansko ministerstvo vojske ukinilo vse vojaške dopuste in da se civilno prebivalstvo izseljuje iz obmejnih krajev in utrjuje na novo mejo. Jugoslovanske oblasti nasprotno trdijo, da so vse te vesti izmišljene in neresne.

Poleg napadov na Jugoslavijo list kominforme objavlja nove napade na USA. Posebno značilno je pisanje znanega sovjetskega propagandista Ilija Ehrenburga, ki popisuje življenje v USA takole: Američanci so arogantni in vulgarni. Izgledajo kot roboti, ki imajo edino zabavo v žvečenju chewing gum-a, spolnih nasladah in v sadističnem preganjanju in mučenju črncev. Amerika je polna lažnih procesov proti komunistom, polna divjštva, zavisti, varanja in strahovanja. Ameriški golob miru je njihov

Premogarska stavka Pittsburgh. — Premogarji so se oprijeli krilatice: "Dokler ni plačila za sklad ne bomo delali. Ne da bi predsednik Lewis dal kak poziv k stavki, so premogarji po vrsti v skupinah izostali od dela."

bojni avijon B-36, njegova oljčna veja pa je atomska bomba. Ni dežele na svetu, kjer bi bila osebnost čast in svoboda tako zatrti in zaničevana kot je to v Združenih Državah Severne Amerike.

Razne najnovejše svetovne vesti

NEWTON, N. C. — Osebnih brzovlak železnice Southern Railway je skočil iz tira in kakih 30 oseb je bilo težko ranjenih. Vlak je vozil iz Salisbury v Ashville. Smrtnih nesreč k sreči ni bilo. Največ so trpeli železničarji, spremljevalci prilaznega voza in poštnege vagona.

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Philip Murray je pred federalnim posredovalnim uradom izjavil, da bo morala jelekarska unija oklicati splošno stavko, če ne bo spor uravnan do sobote. Povdaril pa je, da ne zahteva takojšnjo vpeljavo dodatka 10 centov na uro za uvedbo penzijskega zavarovanja ampak le to zahteva, da podjetja sprejmejo predlog Trumanovega odbora, da se penzijska zavarovanje uvede. Če podjetja niti tega ne sprejmejo, seveda ni nobenega drugega izhoda kot stavka.

PITTSBURGH, PA. — Premogarji so stopili v splošno stavko. 480,000 članov rudarske unije je zapustilo delo. Dokler podjetja ne plačajo v socialni sklad, se ne vrnejo, so izjavili rudarji. Poleg tega zahtevajo seveda novo pogodbo.

LONDON, ANGLIJA. — Svetovna trgovina je pod utisom znižanja vrednosti funta in drugih valut napram dolarju. Angleški finančni minister je takoj odredil, da se na osnovi in radi znižanje valute ne smejo poviševati plače. Apeliral je na britanske trgovce in industrije naj sedaj uporabijo priložnost in hitro v Ameriko prodajajo britansko blago. Winston Churchill je kot vodja opozicije zahteval naj vlada takoj skliče parlament, ki je na počitnicah, da bo razpravljal o znižanju vrednosti funta. Med tem je znižala svojo valuto tudi Islandija. Nizozemska vlada namerava storiti isto. Na londonskih borzah je bil črni ponedeljek. Radi neizvestnosti v valuti, so bile borze zaprte. Banke prav tako niso poslovale.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Begunski sestanek — Vsi novi naseljenci naj gotovo pridejo prihodnjo nedeljo ob pol treh v šolo sv. Vida na sestanek. O bratskem zavarovanju bo predaval Josip Nemanin, glavni podpredsednik K. S. K. J. Po predavanju se bomo pogovorili še o vseh tekočih zadevah novih naselencev. Naj nihče ne izostane.

Kupite fino peč — Gospodinje, ali ste že videli 1950 kuhinjsko peč na plin, Maytag izdelka? Oglejte si jih v prodajalni Brodnick Bros., 16013 Waterloo Rd. Gotovo boste takoj zamenjali vašo staro za to moderno, ki je gotovo ena najfinjših danes na trgu.

Vstopnice za banket — Vstopnice za banket Slovenskega doma na Holmes Ave. se dobijo še do petka ta teden. Dobite jih pri direktorjih in v Domu, če pokličete MU 9675.

Prijazno vabilo — Odborniki društva KSKJ, posebno tajniki so prijazno vabljeni, naj pridejo v nedeljo popoldne v šolo sv. Vida k važnemu sestanku. Vabi prvi gl. podpredsednik Joseph Nemanin.

Brivca nadomestuje — Za časa odsotnosti brivca Louis Uleta, ga bo nadomestoval vodnik brivnice na 6528 St. Clair Ave, John Petrič in sicer: v terek, sredo, četrtek in petek od 4:20 popoldne do 6 zvečer, v soboto pa ves dan, od 8 zjutraj do 7 zvečer.

Dodatno poročilo — Naknadno nam poročajo, da je bila pokojna Mary Boldin rojena v Drašči vasi, župnije Smihel, kjer živita še njena sestra Ivana in brat Janez.

K skupni molitvi — Članice Oltarnega društva naj pridejo danes v torek zvečer ob osmih v železov pogrebni zavod molit za pokojno sestro Mary Boldin, v sredo pa naj pridejo k njenemu pogrebu.

Velika črna maša za pobite Slovence

Takole daruje pesnik sveto obhajilo za duše vseh mrtvih slovenskih protikomunističnih borcev:

Ogromen sem v Tebi, vsega me je sprostil, kot da rasteš v vse duše, v vseh erikov občestvo, o dvigan se, kot da z Angelom stopam na lestvo in plavam z njim visoko nad oblakom, v dlaneh srca nosim Sveto Obhajilo, da dam od te svetbe nebeskim vojščakom, ki so padli v tem apokaliptičnem prepiru

Za Tvoje Kraljestvo... Dona eis pace. — Naj počivajo v Tvojem miru.

Če je še kak slovenski novi naseljenec, ki si je že opomogel iz najnujnejšega za življenje, nekaj zasluži, pa še ni kupil in prebral te knjige, naj bo s tem opozorjen nanjo. Knjiga je visoka pesem protikomunističnih Slovencev, spominška in molitvena knjiga za naše padle junake in žrtve. V USA jo razpodelila Ameriška Domovina. Cena je \$2.75, s poštnino \$3.00.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DUBOVIČ, Editor)
6117 St. Clair Ave. Cleveland 1, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

SEPTEMBER						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Entered as second-class matter January 8th 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 184 Tues., Sept. 20, 1949

Komunistična orožarna

Nadškof Dr. Anton Bonaventura Jeglič je govoril na velikem taboru slovenske orlovske mladine v Celju leta 1937: "Kristus ima svojo fronto, satan ima tudi svojo."

Veliki škof je s proročim očesom in duhom gledal težke čase, ki so se približevali, pa je katoliško mladino na to opozarjal, spodbujal, navduševal za borbo. Kakor prerok je 87 letni starček stopil takrat še poslednjič pred slovensko katoliško mladino in ji napovedal čase silne, odločilne borbe med dobrim in zlim, čase težkih preizkušenj.

Njegova prerokovanja so se prehitro izpolnila. Z dopuščanjem božje previdnosti se je satanova fronta tudi med Slovenci organizirala, oborožila in dvignila v napad, ko nihče ne bi bil pričakoval. Božja Previdnost je s tem dala opomin Kristusovi fronti: Če so oni, ki se borijo za zmago zlega, tako pogumni, disciplinirani in požrtvovalni, koliko bolj morate biti vi katoličani, ki se borite za božje kraljestvo na zemlji, za kraljestvo miru in resnice, ljubezni in pravice.

Kaj more biti danes bolj važno za vsakega katoličana, kot da si skušamo živo predstaviti nevarnost satanove fronte na eni strani in potrebo živga, borbenega krščanstva na drugi strani v Kristusovi fronti.

Nevarnosti satanove fronte so velike. Poznati jih moramo in ne podcenjevati, ker so vsled posledic izvirnega greha ljudje tem nevarnostim posebno izpostavljeni in dostopni. Kakšno je torej orožje satanove fronte, da nam je tako nevarno? Prvo njih orožje je laž. Satan je oče laži, to vemo iz sv. pisma. Ko je prva dva človeka zapeljal k grehu je to delal z lažjo: Ne, ne bosta umrla, ampak taka bosta kot Bog. Skozi vso zgodovino človeštva gre satanov boj z orožjem laži proti vsemu resničnemu, dobremu, poštenemu. Moremo pa trditi, da nikoli nihče ni laži uporabljal za borbo v tako veliki meri, tako rafinirano in tako uspešno kot komunizem. Komunisti imajo ogromno organizacijo za propagando, večjo in popolnejšo kot so jo imeli nacisti in fašisti.

Ce pogledamo bistvo te propagande, vidimo, da so same laži, obrekovanja vseh nasprotnikov komunizma in cela vrsta zlaganih obljub kaj bo komunizem dal človeštvu. Obljuba o svobodi na vseh področjih. Kaj je resnice na tej obljubi? Mesto svobode, daje komunizem povsod kjer se uveljavi, teror, nasilje. Obljuba pravice. Kaj je pravica v komunističnem redu? Sama krivica, odvzemanje premoženja in osebne svobode, krivično sojenje, politično preganjanje, zapostavljanje, uničevanje. Obljublja raj na zemlji, a ustvarjajo pekel sovraštva, pekel zlobe, pekel trpljenja.

Drugo zelo nevarno komunistično orožje je zavist. Komunizem goji sovraštvo med stanov, med političnimi in drugimi skupinami med ljudstvom in med narodi. Tu smo ljudje posebno dostopni, slabi. Naš pregovor pravi, da če bi zavist gorela, bi nobenega kuriva ne bilo treba. Komunizem koplje brezno sovraštva med delavci in delodajalci, med izobraženci in drugimi ljudskimi množicami, med kmeti in kmetskimi posli in delavci, med župnikom in župljani med oblastjo in državljanji. Komunisti nastopajo po vsem svetu, kjer oni ne vladajo kot zaščitniki koristi revnih. Hujskajo in vpijejo, da se krati svoboda, da se utrjuje plača, da se delajo krivice. S hujskanjem k sovraštvu in zavisti komunisti skušajo uničiti urejeno družbo in iz nje napravljajo vulkan, v katerem vre in kipi lava sovraštva in zavisti, pripravljena, da vse pokoplje in uniči pod seboj, ko bo le mogla na dan ob komunistični revoluciji.

In tretje orožje, ki ga obilno in uspešno uporabljajo komunisti, je nasilje. Strahovanje ljudi z grožnjami, kjer pa morejo pa seveda tudi z napadi, z ropi, požigi in umori. Komunisti tega svojega orožja niti ne tajijo, se ga ne sramujejo. Ponosni so nanj in v svoji himni revolucije prepevajo:

"Razpni čez ves svet vešala, naš bog so rop, požig umor."

Današnje človeštvo ima pa slabe živce in malo smisla za junaški odpor. Zato je to komunistično orožje silno učinkovito in zmogovito.

Zivo, borbeno krščanstvo naj bi bilo v Kristusovi fronti, ki se bori za božje kraljestvo na zemlji. Vsak dan v oče našu molijo: "Pridi k nam božje kraljestvo." V resnici pa zelo malo ali celo ničesar ne storimo za božje kraljestvo na zemlji, za kraljestvo miru in resnice, ljubezni in pravice. Zakaj tako? Naše javno in zasebno življenje postaja bolj in bolj brezversko, pogansko. Zato pa komunizem tako napreduje, tako uspeva.

Zopet in zopet se moramo opomniti na Jegličeve besede. Moramo si priklicati v zavest, da smo v dobi silne, izredne borbe, sredi boja, v katerem moramo zmagati ali pa

bomo propadli. Če bomo to imeli pred očmi, bomo drugače pazili kaj in kako delamo, bomo bolj pozorni in čuječi. Le taki bomo sposobni za Kristusovo fronto, vojaki, ki vse store za zmago svoje zastave.

BESEDA IZ NARODA

Opazke in pripombe

Cleveland, Ohio. — Pred trinašestimi leti je znani ameriški pisatelj Marquis W. Childs spisal pomembno knjigo "Sweden: The Middle Way" (Švedska: srednja pot), v kateri je opisal svojisk poskus švedskih socialistov, da v praksi združijo socialna načela socializma z gospodarskim načelom privatnega lastništva. O tej knjigi pravijo, da je močno vplivala tudi na pokojnega predsednika F. D. Roosevelta in njegovo socialno in ekonomsko mišljenje. Najnovejša poročila, kako se razvijala in uspeva švedski socialistični eksperiment — tudi brez pušk, bajonetov, tajne policije in maršalov ali generalisimov! — podaja Plain Dealerjev gledališki kritik William F. McDermott, čigar poročilo o razmerah na Norveškem sem prinesel zadnji teden. O razmerah na Švedskem piše g. McDermott med drugim sledeče:

Na Švedskem ni mnogo komunizma in še ta, kar ga je, neprestano kopni. Izmed 380 poslancev v obeh zbornicah državne skupščine je samo enajst komunistov. V lanskih volitvah so komunisti izgubili sedem sedežev. Kakor na Norveškem, tako se tudi na Švedskem pripisuje ta oslabitev komunističnih vrst komunističnemu puču na Čehoslovaškem. Toda vzrok je najbrž mnogo globlji. Švedi s svojim primerom visokim življenjskim standardom in svojo dediščino zapadne kulture in tradicije niso prebavljiva krma za komunistični želoec. Če bodo ti trdni ljudje kdaj dobili komunizem, jim bo vsiljen od zunaj.

Socialni demokratje kontrolirajo Švedsko v več kot enem oziru. V parlamentu imajo absolutno in dokaj udobno večino, katero bodo spričo svoje povezanosti z delavskimi strokovniki unijami nedvomno obdržali za dogleden čas. Njihove smerne in program predstavljajo, kar bi mi v Ameriki krstili za zmeren socializem. Srednji sloji na Švedskem volijo večinoma social-demokrate ali liberalce. Slednji imajo v parlamentu 74 sedežev, dočim jih imajo socialisti 196. Tu je treba podčrtati, da na Švedskem celo najbolj konservativni krogi čislajo Social-demokratsko stranko kot ugodno in odgovorno stranko.

Državno lastništvo sredstev produkcije (tovarn, rudnikov, itd.) na Švedskem ni posebno razvito. Država lastuje in obratuje železnice in elektrarne ter ima v svojih rokah nekaj rudnikov in gozdov. Vrh tega obratuje tobačni monopol in kontrolira produkcijo in prodajo alkoholnih pijač. Na splošno pa Švedska še vedno živi pod sistemom privatnega lastništva s privatnimi profiti in privatno inicijativo vred.

Švedska je dobrodelna država v tolikšni meri, da bi se nemara zdelo preveč celo najbolj navdušenim ameriškim new-dealerjem. Približno ena četrtnina vseh državnih izdatkov gre v socialne namene. Vsakdo je deležen državne podpore v eni ali drugi obliki. Pokojnine, zavarovanja, zdravniška postrežba, družinske doklade in vsakovrstne podpore so v veljavi za vse državljane. Za železničarje je na primer obvezna vpokojitev, čim dosežejo 60. leto starosti. Pokojnina znaša 73 odstotkov normalne plače,

ki znaša v primeru strojevodje 168 dolarjev na mesec. Vpokojeni železničarji si potem lahko poiščejo nove uposlavitelje in zaslužke v drugih strokah, ne da bi jim zato odtrgali pokojnino. McDermottu so pravili, da marsikateri vpokojenec zasluži več kot je zaslužil poprej.

Zakon določa, da je vsak švedski delavec brez izjeme upravičen do dveh tednov plačanih počitnic. Toda starejši delavci v nekaterih kategorijah železničarjev dobe do šest tednov plačanih počitnic, kar vladna smatra, da rabi starejši človek več časa za oddih kakor mlajši delavec. Služkinje, kuharice, hlapiči itd. so takisto upravičeni do dveh tednov plačanih počitnic. Vrh tega imajo po zakonu en dan v tednu prosto in delodajalec jim mora za ta dan plačati obed in večerjo. Če gospodar zahteva od hišnega služabnika, da dela po sedmi uri zvečer, mu mora za to posebej plačati. Toda vzlic tem ugodnostim je težko najti služinčad. Ljudje raje delajo v industrijah, kjer se počutijo bolj samostojne.

Vsak Šved dobi starostno pokojnino, čim izpolni 67. leto, pa če jo potrebuje ali ne. Višina pokojnine je enaka za revne in bogate in mora zadostovati za dostojno preživljanje. Vrh tega so določene posebne stanovanjske doklade. Družine z otroci so deležne posebne vladne pomoči v blagu, postrežbi in denarju. Vlada plača za vsakega otroka \$72 podpore na leto. Zdravniška skrb je v rokah države in zelo poceni. Vlada upošljuje mnogo zdravnikov in strežnic v podeželskih okrajih, dočim jih v mestih najemajo občinske uprave. Cena za zdravniško postrežbo je smešno nizka. Otroci, matere in šolska mladina so deležni brezplačne zdravniške oskrbe. Cena za zdravniška postrežba je na razpolago tudi tujcem. Neka Amerikanka, s katero je McDermott govoril, si je zlomila nogo in je bilo potrebno 18 roentgenskih (X-ray) preiskav; ves čas je bila v oskrbi dveh zdravnikov in ene strežnice. Celotni račun je znašal \$11.20 (enajst dolarjev dvajset centov).

Porodi so v primeri z ameriški cenami (zdravnik in bolnišnica) malo manj kot zastoj. Vlada plačuje tudi porodno nagrado. Zdj imajo na rešetki nov zakon, po katerem bi bila ta podpora zvišana in ki poleg drugega določa prosto zdravniško in zobozdravniško postrežbo za vse noseče ženske. Šestmesečno odškodnino za noseče delavke, za brezposelne matere pa še stroške vzdrževanja služkinje.

Velika važnost se polaga na stanovanjski program. Vlada plačuje vsakovrstne podpore graditeljem novih družinskih in stanovanjskih hiš. Stanarji na je ostala na predvojni višini. Vlada more povisati najemnine v slučaju povečanih stroškov vzdrževanja, toda ni dovolila še nobenega takšnega povisjanja.

Parlament je sprejel obsežen zakon o prosti zdravniški oskrbi, ki pokrije alehernega Šveda od zibke do groba, toda datum, ko stopi v veljavo, je bil odložen na nedoločen čas. To je tipično za švedsko dobrodelno državo. Njeni cilji so visoki, toda če razmere zahtevajo potrpežljivost, poslušajo zdravo pamet, izvrši, kar se v danih razmerah da izvršiti, drugo pa odloži na poznejši čas.

Švedski social-demokratje se

veda ne čitajo Prosvete, Proletarca, Enakopravnosti in Glas Naroda, vsled česar se ne zavedajo, da je socialni napredek nemogoč brez krvavih revolucij, hostarskih maršalov in gestopovskih terorističnih organizacij kakor so OZNA ali OGPU. In kar je še hujše, tako rekoč krivoversko, je to, da so Švedje v tej svoji blagoslovljeni nevednosti v resnici našli zlato srednjo pot in z vzgledom dokazali, da je mogoče vsoglasiti zahteve socialnega napredka z načeli zasebnega lastništva. Marksova mistična zgodovinska nujnost, po kateri bi si morala biti delavstvo in kapitalizem zmeraj v laseh, je doživela na Švedskem hud fiasko.

(Da se ne bi kdo naših marksistov-lenjinistov na Šenklerju ali laundalskih ozarah po krivici obregnil ob McDermotta, naj na tem mestu poudarim, da je zadnji odstavek moj.)

Tone Garden je s težkim srcem pokazal hrbet svojemu vzoru zadnjih let v Kremlju. Kar ga je razkačilo, je sovjetska trditve, da ni Tito nič boljši od Hitlerja, Mussolinija in Franca. "V tem sigurno ni duha ne sluha o moralnosti, poštenosti, značajnosti in načelnosti," se hujduje Prosvetin slepi krmar, tožeč, da to pač ni pot "proletarske moralnosti in poštenosti". "S to grdo gonjo in nesramnim obrekovanjem Titovega revolucionarnega režima, ki v moralnosti, načelnosti in poštenosti stoji visoko nad Moskvjo in njenimi machiavellskimi trabanti, se je (Moskva) v resnici pogreznila še na nižjo točko amoralnosti in se poslužuje vseh sredstev za dosego cilja."

Ali ste še kdaj našli tako očito resnico poleg tako očitne neresnice in takšno zmešanost poleg vsem znanih neovrgljivih dejstev v dveh stavkih? Torej o Sovjetih zdaj prizna, kar je sicer brez ovinkov pripiljal še leta 1940, da so namreč nepošten, nemoralni, nedemokratski in sleparski, ampak Tito, ki je produkt kremelske šole, pa je po njegovi pameti — pošten, značajan in moralen človek!

Hudič je bolj pošten kakor satan! Učenec, ki ni zgrešil nobenega zločina in lumparije iz razbojniškega berila svojega učitelja, temveč jih v nekaterih primerih še poglobil in "izboljšal", je torej nedolžnejši od svojega zločinskega mojstra! Dokaz? Mojster pravi, da je njegov nekdanji učenec velik lopov!

Bože, takšna pamet! Ubogi čitatelji Prosvete, ki se davijo nad temi plesnivimi otrobi iz Gardnove alkemije kuhinje! To se jim mora vrteti v glavi...

Škoda, da Gardnu ne da njegova "proletarska vest", da bi čital "reakcionarne kapitalistične revije" kakor je Saturday Evening Post, ki je v izdaji od 10. sept. v uvodniku zapisa sledeče resnične:

"Zamisli, da bi s podpiranjem titovstva predri sovjetsko enotnost, je zapeljiva. Mi bi drage volje pomagali razširiti bolezen titotit po širnem Stalinovem cesarstvu, da bi ustavili sovjetsko razširjanje brez streljanja. Ampak tega ne bomo dosegli s tem, da pokazemo hrbet tistim, ki zagovarjajo enake ideale kakor mi in s podpiranjem komunističnega upora proti moskovski duhovščini. Ti to ni noben zapadni spreobrnjenec. On je komunist. V svoji deželi izvaja sovjetizem iste vrste, kakršnega je Stalin vsilil ruskemu ljudstvu in drugim sovjetskimi satelitom."

Če Tito misli, da bo spet potegnil ameriško javno mnenje za nos kakor med vojno, ga čaka razočaranje.

ČE VERJAMETE AL PA NE

Pa zdravi, konjički, sem rekel, ko sem prišel v hlev z visokim odlokom na svoji strani, da jo pobrišem v pondeljek zjutraj z dežele v mesto. Res, lušno je bit' na deželi... sem zdihnil, če bi ne bilo kamenja in tako zgodna budnica vsako jutro. Dolg čas mi bo po vas, pramčki, sem jim rekel in kar nekaj žalostno ogledoval lepe živali, za katere gotovo ne bo nihče tako lepo skrbel, kakor sem jaz.

Tisti največji, ki je bil za nekakšnega vodjo med njimi, se je ozrl nazaj, me bistro pogledal s svojimi velikimi očmi in komaj slšno zarezgetal; čisto nalahno znajo, kadar bi radi nekaj zaupnega povedali. Komaj par dni smo bili skupaj, pa smo postali že veliki prijatelji. Žival kmalu spozna, kdo jo ima rad in kdo ne in jaz sem imel vedno živali rad, če izvzemam mačke. Tistih pa zares nisem maral. Menda od tega, ker sem rasel že od mladega samo s psi, kravami, junci, telcami in pujski, od časa do časa tudi s konji in na njih hrbtu, ampak pri naši hiši pa ni bilo nikoli mačke. Tako

Titove slike v reviji Life kažejo genljivo skrb hostarskega maršala za svojo zunanost in veliko ljubezen do finih oblik. Medtem ko se s Kardeljem vred redi kakor pujsek ter se vsakih petnajst minut preoblaci za fotografa, pa njegovo drago ljudstvo strada in hodi v capah. "Ja, saj pravim," meni sosed Miha, "kuge pa komunistične ljubezni nas obvaruj, Gospod!"

(Dalec na 3. strani.)

Trideset letnica Slovenskega Doma

Cleveland, O. — Trideset let je že dolga doba, še posebno za kulturne ustanove kot so naši Narodni domovi. Tako je naš prvi Slovenski Dom v Clevelandu šel skozi vsa ta leta, preстал je mnoge krize in težave. Kakor vsaka na novo ustanovljena organizacija, tako je tudi ta Dom napravil mnogo napak in nedostatkov, katere je moral pozneje popravljati.

Ob ustanovitvi tega Doma ni bilo mogoče gledati v daljšo bodočnost, ker smo že tako skrajno potrebovali vsaj nekega streha, kamor bi se mogla zatekati naša že tako obsega joča družstva, zato se je napravilo v skrajni sili najboljše, kar se je moglo.

Kljub vsem težočam, ki jih je imel, je danes že dokaj moderna stavba, z dvema velikima dvoranama, z velikima modernima pivnicama in kuhinjama. Ima tudi svojo pivnico (Club Room) in poleg tega tudi dve veliki stanovanjski hiši.

Razveseljivo je pri tem tudi to, da je vse to plačano in je takorekoč last delničarjev. Zato ste vabljeni vsi delničarji in delničarke, kakor tudi prijatelji, da pridete in kar najbolj veselo praznujemo to našo zmago.

Kajti, ako pomislimo, kolikokrat smo že omahovali in skoraj že obupali nad težkim bremenom, ki smo ga morali držati. Sedanji direktorji je imel v mislih težke žrtve, ki so jih imeli dobri delničarji, zato je sklenil, da se s to prireditvijo ne bo gledalo, da bi se napravilo kak dobiček, zato je postavil tako malo vstopnino, da tako da vsaj nekaj zadoščenja delničarjem ob trideset letnici.

Torej na svidenje 24. in 25. septembra.

Tajnik.

tudi pozneje, ko sem že sam plačeval davke od bajte, so bili vedno psi pri hiši, mačke nikoli.

Tiste sobote je bil dan neznanke dolg. Postaval sem okrog hleva in čakal, kdaj bo noč, da se zarinem v seno in počakam še zadnjega dne na deželi. Bilo mi je sitno, ker nisem vedel, ali bi prisedel k mizi ali ne bi, ker nisem prav za prav več spadal k družini, odkar smo si na povedali ločitev. Vabil me izrečno ni nihče in kadar so šli drugi v hišo, sem šel tudi jaz in prisedel na tisto mesto kot prvi dan. Najbrže me pa ne bi klicali, ako bi zamudil prvo potrkavanje k skledi. Proč me pa tudi ni nihče gonil, saj je bilo jedi cele skladovnice. Rekel sem si, ki sem pošten človek in vedno govorim naravnost in brez ovinkov, da takih kupov jedil ne bom najbrže nikoli več gledal pred seboj, kadar odidem enkrat z dežele v mesto. Moder človek sem in do pičice natanko sem uganil. Marsikaterikrat mi je bilo potem v mestu dolg čas po farmi, pa ne toliko zastran tistega kamenja, ki sem ga pustil v ledini, ampak po tistih okusnih rihtah. Mislim sem, če bi tako napravil, da bi delal v mestu, na hrano bi hodil pa ven na far-me. Lepo bi bilo in zelo koristno zame, pa neizpeljivo zaradi razdalje. Pozneje sem si včasih mislil, da bi se bil moral gospodinjji zahvaliti za tako lepo postrežbo. Gotovo bi se ji bilo dobro zdelo. Bi imela vsaj enkrat lepo besedo pri tistem pestjaku, ki ji je bil dan za mož, kaj vem, kako je to tega prišlo. Domači otroci me niso več tako ogledovali kot prve dni. Zanje sem bil najbrže že pogreza rihta. Samo najstarejša hčerka me je parkrat nekam gorko pogledala, enčič: kaj se pa pobič v nevarnost podajaš... Nikoli več je nisem videl in pozneje sem se pokesal parkrat, zakaj je nisem vprašal vsaj za ime, trde nerodni, ki sem.

Hlapec mi je povedal, da se je odločil iti z menoj v pondeljek, pa da gospodarju še ni tega razodel. Naročil mi je, naj zjutraj po zajtrku pobrem svoj kovčeg in jo mahnem po poti, ki pelje do bližnje železnice. Pokazal mi je smer in rekel, naj grem kar urnih korakov od hiše, potem pa, ko bom že dokaj proč, pa naj počakam. Vprašal sem ga, zakaj tako, pa mi je rekel, da bom že videl cirkus tukaj okrog hiše, ko bo gospodar enkrat do-gnal, da ga zapuščava oba hlapca zdaj na pomlad, v hlevu pet parov konj, pa sam za vse. Hlapec mi je zabijaval, naj se ne ozrem nazaj, ampak jo kar naglo pobiram proč od hiše pa naj slišim karkoli tukaj na dvorišču. Menda bo tako, kakor je bilo tisto soboto popoldne, ko so Lotovi bežali iz Sodome, pa se je ona ozrla nazaj, firbec, čeprav so ji strogo zašafali, da ne sme zijati nazaj. Kaj pa ženski kaj takega ukamejo in naročajo! Kar pri strani me je bodlo, tako sem bil razdvojen, kaj bo v pondeljek zjutraj tukaj naokrog, ko bova midva s hlapcem slovo jemala in odhajala v mesto. Morda bodo z možnarji streljali v znak veselja. Kaj vem, kaj bo. Če bo kaj posebnega, bom že pogledal nazaj, sem sklenil, čeprav čakal ne bom, da bi kdo začel deliti kakšne blagoslove na pot.

Nedelja je bila dolga, da sem mislil, da ne bo nikoli minila. Večinoma vse popoldne sem preležal na hlevu v senu. Grizel sem bilke in si očitil vse, kar si more človek očitati, zakaj sem šel po svetu in če sem že šel, za kaj nekam, kjer nikogar ne poznam. Tiste nedelje popoldne ne bom nikoli pozabil. Mislim sem, da me bo zlomilo od samega kesanja, domotožja, zapuščeniosti in drugih takih popadkov.

Drugo jutro sem se poslovil s kanadske farme in odšel v mesto. Boste videli, kakšno je bilo slovo.

JETNIK V GORAH MESECA

Bridges — Anžič

"Beli fant! Pravim, da jako vesel ker ti prišel. Zdaj pa še bolj vesel ko prej. Ker ti tako pogumen in ubil čimseta, rešil Lumbvi ljudi vse. Jaz pravim, tvoje vse, kar jaz imam. Jaz hočem, ti kaj zahtevaj, da vidiš, Lumbva mož-beseda."

"Dobro glavar, takoj te bom nečesa prosil," pravi Bart. "Naj gredo tvoji ljudje in privlečijo mrtvo zver na breg. Rad bi imel njeno kožo ali pa na vsak način vsaj glavo."

Lumbva stopi na rob strmega brega in vzdigne baklo, ki jo je imel v roki, tako da je njen dimasti plamen metal rdeč žar preko temne reke.

Tedaj zmaže s svojo mogočno glavo in pravi: "Ni mogoče, beli fant. Poglej!" In Bart pogleda na vidi, da res ni mogoče, kajti temne vode so kar mrgolele krokodilov, ki so s svojimi velikimi, zakrivljenimi zobmi divje trgali čimsetove ostanke.

"Gnusne bestje!" sikne Roger, sname svojo puško in sproži na največjo med njimi. "Ali ste že kdaj slišali o tolikšni smoli? Ubijete tako strašno zver, pa ne morete dobiti od nje niti kocike za spomin!"

"Nič ne de," pravi Bart. "Samo da je mrtva. To je glavno. Zdaj pa pojdimoz nazaj! Mislil, da smo malo spanja vsi potrebni."

Solnce je stalo že visoko na nebu, ko je zjutraj Bart stopil iz koč. Forty mu je prišel iz reke hladne vode in ga z njo polival. Ko je še dobro pozajtrkoval, se je počutil popolnoma čilega in svežega.

"Zdaj moram pa iti in se z Lumbvo pogovoriti," pove Fortyju.

"Da ti it, treba ne, on prit basa obiskat," odgovori Forty. In res, že se pokaže pri vratih koč sam debeli glavar. "On prinese tibi darove," doda Forty s tišjim glasom. "Ti vzet jih, bas, ali pa on žalosten!"

Lumbva mu je podaril jako lepo leopardovo kožo, dve vrečici zlatega prahu, ki je bila vsaka vredna morda po dva funta, in dva velika in svetla smaragda. Ta dva je Bart takoj spoznal, da sta le zeleno steklo, toda sprejel ju je in se mu na gosto zahvaljeval. Nato pa je Lumbva povabil, naj sede, in mu začel razkladati svoje težave.

Glavar zmaže s svojo junaško glavo in pravi: "Kasoro jako slab človek. On ropar. On ubije vas vse, ako greste v boj zoper njega."

"Vem, da bi nas rad, ako bi se mu posrečilo," odgovori Bart. "Toda mi se ne mislimo vojskovati. Mi mu hočemo samo naše prijatelje iztrgati."

"To jako težko. Jaz mislim, to storiti nemogoče," odvrne glavar in gleda zelo slovesno. Naenkrat pa se mu obraz razjasni. "Ze vem, kako jaz pomagati! Pošljem z vami Arukija."

"Ali pozna pot v Kasorovo vas in kako pridemo vanjo, ne?"

da bi nas opazil?" Lumbva priklima. "Vse to ve. On bil nekoč Kasorov suženj."

"Izvrstno!" vzklikne Bart. "Jako ti bomo hvaležni, ako mu dovoliš, da gre z nami, in dobro mu bomo plačali."

"Vi nič plačati! Jaz plačati!" pravi Lumbva in Bart je mislil sam pri sebi, da bo tako še najbolje.

Lumbva se s težavo spravi na noge.

"Pošljem ti ga," objubi pri odhodu.

13. "Tagati".

Nekaj minut pozneje je prišel Aruki. Bil je suhljat, majhen, rjav mož in imel je na tilniku polno obronkov, ki so pričali, da so ga nekoč pogosto tepli. Toda oči so se mu svetile kakor taščici in hodil je gibljivo kakor mačka. Bartu je bil na prvi pogled všeč, prav tako tudi Fortyju.

Aruki ni bil samo voljan, da gre z Bartom, ampak je po tem kar koprnel. Bart je spoznal, da ima možak že po naravi gon za potovanje in da ga življenje v tej samotni vasi dolgočasno. V svojem precej dolgem življenju se je že dosti klatil po svetu, služil kot nosač pri marnikateri veliki potniški družbi in je govoril angleško kar dosti dobro.

"Jaz rad videl, Kasorova glava odrezana," reče živahno. "On zelo slab človek. On me tepsti hudo, dokler jaz zbežati. Jaz kazati pot."

"Potem bo pa najbolje, da čimprej odrinemo," reče Bart. Arukiju se oči zaiskrijo.

"Jaz pripravljeno to minuto," reče, "grem takoj k čolnu."

Odrinzel je, kakor bi ga s frakto vrgele. Bart pa se obrne k Fortyju in reče: "Sedaj morava še basa Norcrossa pregovoriti."

Forty priklima. "On gotovo it, bas. On morat it."

"Zakaj?" vpraša Bart.

"Drugo storiš on more ne. Ti si črni Sam on odit."

"Sam odšel? Kam?"

Forty se široko zareži.

"Ne ve vprašat toliko reči."

Jaz pravim, beli fant it, zato ti skrbet ne!"

Deset je bilo proč tisto dopoldne, preden so se odpravili. Pa Bart se za to ni dosti brigal, ker ni bilo mogoče, da bi v enem dnevu prevozili vso pot in celo proti toku. Za štiri veslače pa tudi napor ne bo tako hud, kakor je bil ob hitri vožnji navzdol.

Povodenj se je poglobila, zato so ponoči dobili dober prostor za tabor na visokem bregu. Loviti jim ni bilo treba, kajti Lumbva je založil čoln z jamom, bananami in ribami. Lagodno so torej počivali, dobro spali in ker so zgodaj šli na pot, so dospeli v Brysonov tabor še pred solničnim zahodom.

(Dalje prihodnjice)

Opazke in pripombe

(Nadaljevanje s 2. strani)

Slike kažejo čudovito podobnost med gozdnim maršalom in pokojnim dužjem. Še bolj pa sta si seveda podobna po značaju: oba globoka gozdača, oba ničemurna kot pava, oba brezmejno častihlepna in oba brez čuta za zvestobo in poštenje. Kdo ve, ali ne bo tudi Titov konec podoben Benitovemu? Jaz ne bi stavil, da ne bo.

Sans je naposled presenetil slovensko javnost s poročilom, da je sprejel Titovo vabilo, da pošlje v Jugoslavijo dva opazovalca. Poročilo je prišlo sicer nekoliko pozno, kajti medtem je bila javnost o tem že poučena od Proletarca, Ameriške Domovine in Svobodne Besede, toda — boljše pozno kakor nikdar, kakor bi dejal polž.

Peter Kopriva

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Dr. J. Kolarič:

Našemu škofu trpinu

Po križevi poti mora naš narod hoditi a Vi, Prezvizišeni, mu pomagati križ nositi. Učite nas vdano trpeti, preganjalcem odpustiti, jim dobro želeli.

Mi smo v trpljenju zdvajali, in Vi ste nas z zaupanjem v Boga navdajali; mi smo pod križem omahovali, in Vi ste nam križa plačilo kazali.

Mi nosimo samo vsak svojo bolečino, a Vas je zadelo vsega naroda gorje v srca globočino. Vi pa stopate pogumno pred nami s težkim križem na rami.

Radi bi Vam, Prezvizišeni, hvaležnost svojo razodeli ker smo pod Vašim vodstvom na Kalvarijo dospeli:

Sprejmite, škof trpin, kip Kristusa Trpina, ki vrgla ga na tla je silna bolečina. Zrežjal ga Slovenec begunski je trpin, ko iskal je tolažbe po tragediji Vetrin.

Dopisi in drugo

Poroka v Vancouverju

Vancouver, B. C. — Tu se je v soboto 3. septembra poročil nam vsem dobro poznani John Blatnik iz Great Central, B. C. Za ženo si je izbral prijazno gospodično Ann Maltar iz 368 E. 77 St. iz Clevelanda, Ohio, ki je bila sedaj prvič v Vancouverju oziroma v Kanadi. Poročila sta se v sv. Petra cerkvi in poročil ju je Father L. Forget. Zvečer pa se je v Hrvaški dvorani zbralo mnogo njegovih znancev (okrog 80), katere je g. Blatnik povabil. Mnogo povabljenecv pa se svahte ni udeležilo, ker so preodhajeni od mesta in jim ni bilo mogoče priti.

Na mizah je bilo vsega dovolj, kar si pač srce poželi in tudi raznovrstne pijače ni primanjkovalo.

Za muziko sta nam poskrbeli Lojze in Tone z lepimi slovenskimi ploščami. Milan pa s svojo piano - harmoniko. Vmes smo pa zapeli več domačih pesmi, tako da smo bili kar neprestano zaposleni.

Odkar sem tu v Kanadi, sem imel sedaj prvič priliko udeležiti se take očetni. Pred odhodom sem novo poročencema se gel še enkrat v roke, želeč jima obilo sreče in božjega blagoslova v novem življenju.

R. L. — Vancouverčan.

Kako smo potovali in kako se imamo v Alberti

Lethbridge, Alta. — Štiri dolga leta so že bila z nami, ko smo se tudi mi, ne vem težko ali lahko, začeli poslavljati od lagerja. Iz ene strani je bila ločitev lahka in iz druge pa zopet težka. Saj veste, bili smo le še v bližini domovine in mi-

NAZNANILO KANADSKIM SLOVENCEM!

Vsem našim naročnikom po širni Kanadi naznanjamo da je blagovilna prevezni zastopstvo za Ameriško Domovino naša odlična Slovenka, gđ. Anica Dolenc.

Kanadski naročniki, novi in stari, naj torej pošiljajo naročnino za Ameriško Domovino na njen naslov. Dopise, spremembe naslovov pa še nadalje na upravo Ameriške Domovine, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio, USA.

Za vse informacije in nasvete, naj bi glede lista ali kaj drugega se rojstni v Kanadi lahko obrne na gđ. Dolenc. Njen naslov je:

MISS ANICA DOLENC
Ontario Hospital, 1007 Lakeshore Road
New Toronto, Ontario, Canada

Naročnikom v Kanadi!

Knjigo "Črna maša" lahko naročite pri Miss Anici Dolenc, 1007 Lakeshore Rd., New Toronto, Ontario.

nami, ki je vojni zločinec ali morda kdo nese s seboj brzostrelko smo se ukrcali in v par urah nato smo že zapluli na široko morje in zapeli: Zaplula je barčica moja. . . Vozili smo se že dva dni, ko smo zopet pristali v Franciji, kjer smo dobili še nekaj potnikov.

Bij je že večer, ko je dal kapitan znamenje za odhod. Tedaj pa smo se zbrali na krovu, da zapojemo nekaj naših pesmi. Kmalu pa smo prenehali, kajti ženskam so prihajale solze v oči, kar pač ni bilo nič čudnega. Morje je bilo še kar nekam mirno, a kljub temu se je strie "Urh" pojavil med nami.

Saj še danes, dragi prijatelji, mi gre na smeh, dasi ni bilo smešno, kako je "Urh" ravnal s starejšim očetom. Celo naši bolniki so se morali smejeti, kaj šele Jože in drugi, ki smo bili bolj pri trdovratnih. Ko je naš očka hodil gor in dol po krovu, ga je vsako toliko časa pocukal tudi "Urh". Ker je pa očka poznal še precej olike, se je ob taki priliki vselej odkril (kakor g. Churchill, kadar pride v Belo hišo), malo sklonil čez ograjo in zopet lepo hladno položil ključnik na glavo in šel svojo pot, kot da se ni nič zgodilo.

Prišel sem hoditi na komisije. Po dvakrat smo že bili na komisiji, ki se nismo vedeli, če bomo sprejeti ali ne. Stroške smo pa tudi imeli s tem, zakaj na komisije smo morali v St. Martin, ki je 95 km od Spittala. Če vzamemo osem-člansko družino, si je bilo kar treba od neke pricoprati okrog 300 šilingov, da je opravila tako pot.

In zakaj to, kaj bi ne bil megal poveljnik taborišča dati na razpolago tistih svojih sedem avtomobilov, ali pa vsaj enega, ki jih je imel v garaži. Ne, tega ni storil, kajti radi tega bi bil I. R. O. ali britanski imperij vsaj eno leto prej propadla. — Seveda če bi bil g. majorju to povedal takrat, bi mi bilo gorje; ali danes, v deželji demokracije se tega ne bojim.

Naš transport se je z velikim veseljem, da gre v domovino, kjer bo zopet človek in s žalostjo od svojih prijateljev in znancev poslavljati 8. marca. Toda, če človeka spremlja nesreča, ga ne izpusti. Čakati smo morali 12 dni v Salzburgu in 14 dni v Bremenu. In kdor čaka tudi dočaka. Prišel je 2. april in naša ladja je priplula v pristanišče.

Po dolgem čakanju in pregledih, če ni morda katerega med

vrstiti obiski in naš Nene nima miru noben nedeljo.

Imamo se kar dobro. Čez leto smo okopavali sladkorno peso, zdaj pa brskamo po drugih delih, dokler nam ta ne dozori. O, ubogi naši hrbički, ko jo bomo pospravljali! No, pa kakor se človek vsemu priuči, se bomo pa tudi mi. Od začetka je bilo delo res bolj težko, to pa zato, ker smo bili še vsi izčrpani, toda okrevali smo in zdaj se ne bojimo nobenega Kanadčana za delo.

Pa še malo o našem pikniku, katerega je organiziral g. Špenko, oziroma, da se ženskam ne zamerim je bila gospa. Zbralo se nas je bilo kar lepo število. Kdor je le mogel, je prišel. Pa tudi imenitno smo se imeli, bilo je vsega dovolj — jedade in pijače, največ pa seveda smeha.

Tudi zapeli smo, saj veste, da Slovenec rad poje, kajti ob naši lepi pesmi pozabi na vse težave in tudi harmonika nam je pela svoje melodije valčkov in polk. Vsi veseli, da smo zopet preživeli lepo nedeljo popoldne, smo se zvečer vračali domov in želeli drug drugemu lahko noč.

Tako je gospa Špenko zopet ostala sama s svojim pridnim možičkom. Tako vidite se imamo v Alberti. Res nam gre za sedaj še bolj po kranjsko, a ko bomo imeli kaj več dolarčkov in "kare" si bomo pa še kaj po kanadsko privoščili.

Pozdrav od slovenskih Albertčanov, Zmagoslav.

Opomini

"Srček, zakaj si nisi odpri priporočene pisma, ki nam ga je poštar prinesel že z jutranjo pošto?"

"Ali ljubček, saj ni potrebno! Vsebinska tega pisma mi je tako dobro znana, le da je vsak dan bolj groba in nespodobna."

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI MOJEGA DRAGEGA IN LJUBLJENEGA SOPROGA

Joseph Avsec

ki je zaspal v Gospodu dne 20. septembra 1948.

Eno leto Te zemlja krije, truplo Tvoje pa v grobu leži. dragi preljubljeni soprog, a v srcu pa živi ljubeč spomin. Sladko počivaj v tihem grobu v kraju sladkega miru; duša pa plačilo uživa tam pri ljubemu Bogu.

Tvoja žalujoča soproga

MARY AVSEC.

Cleveland, O. 20. sept. 1949.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Za 2 družini, blizu Euclid Beach, v slovenski okolici, 5 sob vsaka družina, garaža za 2 avta, cena je \$12,600; takoj se plača \$4,300, ostalo po 4% vknjižba. Pokličite za informacije KE 8064. (187)

Stanovanje iščejo

Mlad zakonski par bi rad dobil 3 ali 4 neopremljene sobe. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče HE 7614. (185)

Beautiful five room brick bungalow — attached garage North of blvd. carpeting, storm windows, lovely landscaping. Call for appointment.

Westmoreland & Co.

Office RE 5799

22090 Lake Shore Blvd.

Home after 6. RE 2751. (186)

Soba se odda

Odda se opremljena soba za moškega. Pokličite EN 7654. Vprašajte na 6604 Shaefer Ave. (186)

Stanovanje iščejo

Mlad zakonski par bi rad dobil 3 ali 4 neopremljene sobe. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče EX 9629. (185)

Popravljalnica čevljev

Slovenski veteran zadnje vojne naznanja, da je odpri popravljalnico čevljev pod imenom "VET'S SHOE CLINIC" 8902 St. Clair Ave. Točna postrežba, zmerno cene in vse delo garantirano.

Frank Golob Jr. lastnik.

—(185)

Stanovanje iščeta

Zakonski par, oba delata, išče stanovanje 5 sob v Collinwoodu ali v Euclidu. Pokličite podnevi EN 2035, po 6 večer pa UL 3765. —(184)

Iščeta stanovanje

Mlad zakonski par (oba dela ta) bi rada dobila 2 ali 3 neopremljene sobe. Kdor ima kaj, naj pokliče UT 1-6518. (184)

Odda se sobo

Lepo opremljena soba se odda fantu. Lahko dobi tudi garažo. Vprašajte na 935 E. 209. St. (184)

Hiša za 4 družine

Naprodaj je hiša za 4 družine, 4 sobe vsaka, kopalnica in klet. Vprašajte na 1087 E. 68. St. južno od St. Clair Ave. —(184)

Thomas Flower Shop

CVETLICE za vse prilike

Sopke in cvetlice lahko

brzovjavimo na vse kraje

Andy, Albin in Fred Thomas

(Tome), lastniki

15800 Waterloo Rd. — IV 3200

ZULICH

INSURANCE AGENCY

FRANCOIS ZULICH, agent

Zavarovalnica vseh vrst za

vaše domove, automobile

in pohištvo.

IVanhoe 4221

18115 NEFF ROAD

Mi pripravimo

ZDRAVILA

za Evropo

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

Don't just eat and look your best. Get the vitamins you need every day. One-a-day Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for 30 days. If you are satisfied your doctor will not tell you to stop. One-a-day Multiple Vitamin Capsules. The kind that's in the bottle.

ONE A DAY

Multiple Vitamin Capsules

WILLIAMS' LABORATORIES, INC.

Springfield, Mass.

POLOM

POSLOVENIL VLAD, LEVSTIK

Tisti, ki so dospeli zadnji, morda še dolgo ure ne pridejo na vrsto. In vsakdo je sam pri sebi dobro čutil, da bo do Prusi, tudi če si pomoči ne upajo nadaljevati zasledovanja, zjutraj zarana tu, a vseeno je prišlo povelje, postaviti puške v piramide, in vojaki so se utaborili po širnem, golem gričevju, ki spušta svoje bregove ob Mouzonski cesti dol do ravnin ob Mensi. Zada, na planoti, se je bilo postavilo rezervno topništvo ter namerilo svoje topove proti soteski, da bi moglo ob potrebi obstreljati njen izhod. In zopet se je pričelo čakanje, med strahom in ogorčenostjo.

Medtem se j bil 106. polk nastanil na nekem strnišču nad cesto, odkoder se je videlo po vsej širni planjavi. Vojaki so z obžalovanjem sneli svoje puške in so se v mučnem strahu pred napadom nemirno ozirali nazaj; vsi so molčali, trdih in zaprtih obrazov, in le zdaj-pazdaj je kdo zamrmral zamolklo, jezo besedo. Pravkar je bila ura devet; že dve uri so bili tukaj, in mnogi vzlic svoji strašni trudnosti niso mogli zaspati. Ležali so zlekneni na zemlji ter s trepetom prisluškovali ob najmanjšem šumu. Nič več se niso borili z gladom, ki jih je lomil; tam nostran vode se najedo, in če ne najdo drugega, bodo jedli travo. Toda zdlo se je, da gneča še venomer narašča; častniki, ki jih je bil general Douay postavil pri mostu, so se vračali vsakih dvajset minut, vedno z isto vestjo, ki je budila splošni srd — da je treba še ur in ur. Na posled se je sklenil general sam preriniti do mostu; videli so ga, kako je mahal med tem valom

rezgetali, z našopirjeno grivo in drvenimi nogami, in vsi preplašeni nad to gubljivo cesto, ki je kar bežala izpod kopit, so šli naprej. Oklopniki so stali pokoncu v stremenih ter pritegovali vajeti, in vse naprej so jezdili na ono stran, zaviti v svoje velike bele plašče, in vse, kar je bilo videti od njih, so bili šlemi, obliti z rdečkastim odsevom. Človek bi jih bil imel s plamenečimi lasmi na boj proti temi.

Takrat se je izvila Jeanu globoka tožba iz stisnjenega grla:

"Oh, lačen sem!"

Vsenaokrog so bili ljudje zapali vzlic drgetanju svojih praznih želodcev. Prevelika trudnost je premagala strast ter jih tiščala vznak na zemljo, z odprtimi usi, kakor nežive pod tem brezmesecnim nebom. Od enega konca golih gričev do drugega se je bilo pričakovano umirilo do smrtne tišine.

"Oh, lačen sem, tako lačen, da bi grizel zemljo!"

Bil je krič, ki ga Jean, sicer tako vztrajen in tako nem v trpljenju, ni mogel več zadržati — krič, ki mu je ušel nehot v brezumnju njegovega glada, ko že blizu šestintrideset ur ni imel grizljive v ustih. Takrat se je Maurice odločil, da bo njihov polk morda še dve ali tri ure čakal prehoda čez Meuso.

"Poslušaj, jaz imam takaj strica, saj veš, strica Foucharda, ki sem ti pravil o njem... To je tam gori, pet ali šest sto metrov od tega kraja, in zato sem se obotavljal; toda ker si lačen... Ni vrag, da nama stric ne bi dal kruha!"

In odvedel je tovariša, ki se je ves prepuščal njegovi volji. Mala kmetija strica Foucharda je ležala ob izhodu Haraucourt-ske soteske, v bližini planote, kamor se je bilo postavilo rezervno topništvo. Bila je nizka hiša s precej velikimi gospodarskimi poslopji, skednjem, živinskim in konjskim hlevom. Na drugi strani ceste, v nekakšni uti, je imel kmet svojo mesarijo, klavnico, kjer je sam

pobjal živino ter je vozil nato v vozičku po vaseh.

Ko je prišel Maurice bliže, ga je presenetilo, da ne vidi luči.

"Ah, stari skopuh! Vse je menda zagradil; ne bo nama odprl."

Toda ponudil se je prizor, ki mu je ustavil korak. Pred kmetijo se je podil tucat vojakov, po vsem videzu maroderev in setradancev, ki so poizkušali svojo srečo. Najprej so klicali, nato trkali; in zdaj, videč, da ostaja hiša temna in molčeca, so bili s puškinimi kopiti v hišna vrata, da bi strli ključavnico. Surovi glasovi so se srdili:

"Grom in strela, tak pusti! Na tla s komedijo, saj ni nikogar notri!"

Naglo pa se je odprlo okence v podstrešju in prikazal se je goliglav velik stariček v bluzi, v eni roki luč, v drugi puško. Pod gostimi belimi lasmi se mu je risalo štiriogelno obličje, razzorano s širokimi gubami, nos krepak, oči velike in blede, brada samovoljno štrleča naprej.

"Potemtakem ste tatovi, ker lomite v hišo!" je zaklical s trdim glasom. "Kaj pa hočete?" Vojaki, nekoliko osupli, so se odmaknili.

"Od glada poginjamo; jesti hočemo!"

"Ničesar nimam, niti skorjice. Ali mislite, da more človek kar tako nakrmiti sto tisoč mož? ... Davi so bili že drugi tu, da! Ljudje generala Ducrota, ki so šli mimo in so mi pobrali vse."

Vojaki so drug za drugim prihajali bliže.

"Odprite vseeno, da si odpočijemo; nekaj pa že najde za nas!"

In že so zopet bili ob vrata, ko je stariček postavil svečnik na okno ter nameril puško.

"Kakor sveto stoji ta sveča tu, zdrobim glavo prvemu, ki se dotakne mojih vrat!"

Ta hip bi se bila skoro pričela bitka. Dvignilo se je preklinjanje, začul se je glas, da treba posvetiti temu kmetu prascu, ki bi — z vsemi drugimi vred — rajši vrgel svoj kruh v vodo, nego da ga da le

grizljivej za vojaka. In že so se dvigale proti kmetu cevi chas-sepotk, hoteli so ga ustreliti skoraj pod nos, toda on, razljuten in tromglav, se ni umaknil, nego je stal trdovratno v polni luči svoje sveče.

"Ničesar! Niti skorje... Vse so mi vzeli!"

Prestrašen je planil Maurice naprej, in Jean za njim.

"Tovariši! Tovariši!"

Odbil je puške vojakov, dvignil glavo in zaprosil:

"Tak bodite pametni... Ali me ne spoznate? Jaz sem!"

"Kdo ti?"

"Maurice Levasseur, vaš nekak!"

Oče Fouchard je bil zopet prijel za svečo. Spoznal ga je, nedvomno. Toda trdovratno je vztrajal pri svojem sklepu, da

ne žrtvuje niti kozarca vode.

"Nečak ali ne, kdo more to vedeti, ko je vse črno beračev. Hodite vsi k vragu, sicer ustrelim!"

In sredi divjih krikov in groženj da ga potegnejo doli in mu zapale njegovo bajto, mu je ostal le še ta krič, ki ga je ponovil svojih dvajsetkrat:

"Hodite vsi k vragu, sicer ustrelim!"

"Tudi name, oče?" je naenkrat vprašal močan glas, ki je nadkričal trušč.

(Dalje prihodnjik)

Elegantna dama v ljubljanskem tramvaju sprevodniku:

"Ali se ustavite pri 'Slonu'?"

Sprevodnik: "Kaj? Jaz z mo- jo plačo?"

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOUJE DENAR

članom KSKJ po 4% obresti

nečlanom po 5% obresti

na zemljišča in posestva

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

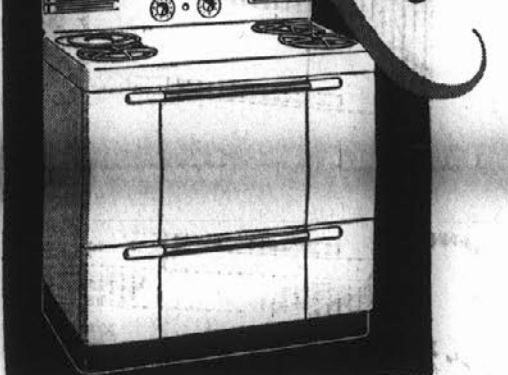
GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

"SUCH COOKING! SUCH VALUE!"
with my NEW **GAS RANGE!**

Have you seen this
amazing new
Range?

The MAYTAG Dutch Oven Gas Range

- Cooks superbly by conventional cooking methods
- Cooks automatically; you don't even need to be there
- Cooks by the never-squalled Dutch Oven method

Come in today and see its many features. See the Sizzle Service Broiler, shown at left. See how the Spiral Flame burners focus the heat — and save gas. Note how easily it's kept sparkling clean, because top and burner bowls are all in one piece of porcelain. In every way you'll find the Maytag Dutch Oven Gas Range is truly outstanding. See it right away!

Zamenjajte svojo staro peč še danes za novo 1950

MAYTAG. Ta plinska peč je gotovo ena najboljših.

SPECIELNO OD 19. SEPT. DO 7. NOV.

Poslušajte naš radijski program
ob sredah in petkih 1:10 do 1:30 WJMO
ob nedeljah 3:00 do 3:30 WJMO

Odprto v ponedeljek, četrtek in soboto do 9:00.
V torek in petek do 6:00. — Zaprto cel dan v sredo.

BRODNICK BROS.

APPLIANCES & FURNITURE STORE

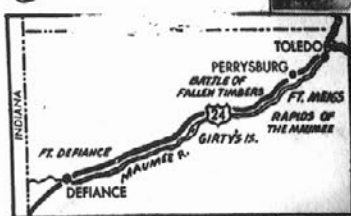
16013-15 WATERLOO RD.

IV 6072

G. WHISKERS

Let's Explore Ohio

Gen. Anthony Wayne, one of Washington's most successful army leaders, reached the peak of his military attainment in the northwestern corner of Ohio where, as the famous Indian fighter, he defeated the Indian Nations at the Battle of Fallen Timbers and went on to sign his Treaty with the Indians at Fort Greenville that opened up the Ohio Country to settlement.

This page of history comes to life for Ohio motorists of today who can follow the steps of Gen. Wayne along the western frontier of this state over modern motor highways that trace the Indian Trails and the military roads through the valley of the Maumee River.

This part of Ohio was shown on pre-Revolutionary War maps as lying within the Province of Quebec, a part of New France. As early as 1680, the French had a trading post at about the site where the British built Fort Miami, a few miles upstream from Toledo, in 1794. Two miles above Fort Miami the Americans built Fort Meigs, which later withstood two sieges in the War of 1812.

During Ohio's canal-building era in the middle 1820's, the Miami and Erie Canal from Toledo to Cincinnati provided the principal means of transportation and shipping that made possible the development and settlement of the early Ohio frontier. Remains of this canal are to be seen in profusion today along the Toledo-Defiance road, now Route 24, where a system of locks carried the canal

TURKEY FOOT ROCK, INDIAN SHRINE BESIDE THE MAUMEE RIVER boats around the famed rapids of the Maumee.

The busy city of Defiance occupies a site at the junction of the Maumee and Auglaize Rivers, which beyond the reach of history was an important Indian village site at the heart of the Indian Nations, the New York City of the Indian world. Here the first Indian League of Nations meeting was held in the fall of 1792 to consider what should be done about the settlement of the Indian country by the white man. Seven Indian Nations of Canada and 27 Indian Nations of the Northwest Territory attended this conclave. Today motorists can visit the remains of old Fort Defiance, which is now a public park but which was an important frontier outpost of the French, British and early Americans.

John Chapman, "Johnny Appleseed," toured this area as he peddled Ohio's earliest orchard trees which he raised on his nursery near Fort Findlay. The first road through this corner of the state was the military highway cut through the wilderness by Gen. Wayne's army, which

COURTESY—THE STANDARD OIL CO. (OHIO)